

Előfizetési árak:
egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.
Egyen szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
sárnap
Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Arpád-ut 20.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Illek Vincze kitüntetésé.

Ó Felsőge a király Illek Vincze uj-
pesti plebánost, a gondnokság elnökét, a
tanügy terén szerzett érdemeinek elis-
meréséül a *Ferencz József*-lovagrenddel
tüntette ki.

Mindnyájunknak jól esik, a mikor a
király azokat, kik valamely ügynek, de
különösen a tanügynek tesznek hasznos
szolgálatot, önzetlen és fáradhatatlan
munkálkodásért méltó elismerésben,
— királyi kitüntetésben részesíti.

Ha valaki, úgy Illek Vincze igazán
rászolgált e magas kitüntetésre. Hisz
mióta itt működik Ujpesten, ennek pe-
dig már közel 30 éve, a legnagyobb elő-
szeretettel csüggött a tanügyön és buz-
gólkodott azon ügyet előmozdítani, fel-
lendíteni, a mely a hazában az első, de
melynek ritkán akadnak pártfogói.

Azonban, különösen a mióta a gond-
nokság élén áll, legszebb törekvései oda
irányultak, hogy ezt a szegény és elha-
gyatott ujpesti tanügyet előbbre vigye,
oda fejlessze, hogy ez a községben
számottevő tényező és hasznos előmoz-
dítója legyen kulturális fejlődésünknek.

Illek Vincze nem kimélt fáradságot,
nem sajnált utat, kért, követelt és a
tanügy Ujpesten oly szép magaslatra
emelkedett, hogy nem egy község irigyl
azt tőlünk. Ha visszatekintünk két év-
tizedre Ujpesten alig volt 4—5 osztály
és ma már a mi büszkeségünkre közel
100 osztályban hirdetik a nemzeti kul-
tura szép tanait és ebben, hogy Ujpest-

nek tanügye oly rohamosan fejlődik, az
oroszlánrész Illek Vinczét illeti.

Ime most a mi örömeinkre Illek
Vincze szép törekvése, nemes munkája
a legfelsőbb helyen is elismerésben ré-
szesült és megjutalmaztatott.

A milyen szeretettel csüggött Illek
Vincze a tanügyön, ép oly szeretettel
hordta szívében a tanítók anyagi érdekét,
kiknek mindig jóakarója és őszinte ba-
rátja volt.

Nagyon jól tudjuk, hogy legrosszab-
bul a tanítók vannak dotálva és Illek
Vincze látva a nemzet napszámosságainak
nyomorúságát, s érezve azt, hogy ezek
jobb sorsra érdemesek, személyesen ve-
zette több ízben őket a közoktatásügyi
miniszter elé, kérve a tanítóknak anyagi
helyzetének javítását. Kérése nem
hangzott el pusztán és a tanítók na-
gyobb fizetést és nagyobb lakbért kap-
tak. Könnyen adunk hitelt amaz állí-
tásnak, hogy ha Illek Vincze nem vette
volna pártfogásába a tanítókat és azok-
nak méltányos ügyét, nem segített
volna mostoha sorsukon soha senki,
mert azoknak anyagi érdekeivel úgy
fölfelé, mint lefelé, sajnos, nem törö-
dik senki.

Ezt a fáradhatatlan törekvést és ne-
mes buzgalmat Illek Vincze önzetlenül
fejtette ki, nem kereste az elismerést,
nem hangoztatta az érdemet soha, mert
őszinte szeretettel csüggött a tanügyön
és boldog volt, ha a tanügyön len-
dithetett, vagy a tanítókon, mint leg-
jobb barátjain, segíthetett.

De jóindulata nem csak a tanügy
előmozdítása felé irányult, hanem nem
egyszer közben járt abban is, hogy sze-
gény szülők tehetséges gyermekeit ta-
nulmányaikban segítse. Közben járt,
hogy azok díjmentesen felvétessenek
magasabb intézetekbe és nagy érdeklő-
déssel viselkedett tanulmányaik iránt.

Bárki, a ki hozzá fordult ilyen ügyek-
ben nem ment el tőle jó tanács nélkül,
ellátta ajánlólevelekkel és így nem egy
ifju neki köszönheti pályáját. E tényke-
dése bizonyára arra vall, hogy ő a fele-
baráti szeretetet nem csak elméletileg
tartotta első erényének, hanem lelki-
pásztori hivatásának mindenkor leg-
szebb jelét adta, száz meg száz embert
örök halára kötelezve jószágos szívével.

Most örömmel látjuk hogy buzgó
ténykedése, ügyszeretete nem kerülhet-
te el a legfelsőbb hely figyelmét s elnyerte
a legszebb jutalmat, a legfelsőbb ki-
tüntetését.

E kitüntetés az egész községben és
tisztelőinek legszélesebb körében a leg-
nagyobb örömet keltette és mindenkit
igen kellemesen érintett. Az üdvözlő
táviratok egész halmaza vitte az ujpes-
tiek örömét Illek Vincze nyaralóhelyére
a kies Balaton mellett fekvő Boglárára,
biztosítván a kitüntetett lekipásztort,
tisztelőinek és barátainak meleg rokons-
zenvéről és nagy ragaszkodásáról. Mig
azok, akik eddig nem fejezték ki még
szívük érzelmeinek őszinte sugalmait,
epedve várják hazaérkezését, hogy lel-
kes ovációkban részesíthessék.

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA

A szenteskedő.

Lám, hogy huzódik, hogy szenteskedik,
Hogy fel a csóktól a hamis, pedig
Mosolygó ajka most is csókra áll,
S majdnem kiesattan, mintegy rózsaszál.

Ha meglesi a kibuvó utat,
Elfut karomból és fűgét mutat,
S nevet hozzá oly pajkos, kedvesen,
Kis híjja csak, hogy nem veszttem eszem.

Nagyon zseniroz engem a dolog,
Attól félek, hogy megbolondulok.
Százszor, ezerszer jaj, ha megfogom ...
Reszkess előttem szép, kis zsarnokom.

Megállj, kezem közé kerülsz te még,
Hány csók esattan majd akkor, tudja ég.
Kerülj kezembe csak szép ellenem,
Nem engedek időt azt mondni; nem.

Különben ez könnyű dolog ugyanis:
Könnyen felfogja azt szép ajkad is,
Ha első csókot adni megtanul,
A többit adja olvasatlanul.

A kánikulában.

Kedves szerkesztő barátom! Te rám írtál,
hogy írjak egy tárczát, de azzal nem számolt-
tal, hogy ebben a kánikulában nagyon nehéz
tárczát írni. De megpróbálkozom és hogy ne-
ked is kijusson a kánikulából, tehát azzal
traktáljak egy tárczában.

Hogy ebbeli szándékomat teljesíthessem,
íróasztalom körül néhány vedret állítottam
és ezekben jeget tettem és úgy helyezkedtem
el az íráshoz. Mondhatom kis idő múlva az

északi sarkon képzeltem magamat és gyö-
nyörrel tekintettem ki olykor-olykor az iz-
zadó publikumra.

Képzelted milyen isteni élvezet volt az
a jeg között, azt hiszem egy jegesmedve sem
erezheti magát különbül, mint én éreztem
magamat. És hogy meg nagyobb fogalmad
legyen rendkívüli élvezetemről, valamint az
engem környező hideg fokaról, fel kell emli-
tenem, hogy a tintát a befagyástól meg-
őrizendő spirítusz-láng felett kelle tartanom.

Most büszken emelkedtem a Kárpátok
közti nyaraló gazdag halandók, a főváros kör-
nyékén meghuzódó beamerék, valamint a
fővárosi sétányokon 3 kr-ért üdülő publikum
fölött és nálamnál boldogabb embert nem
képzelttem.

Boldogabb voltam mint egy a városligeti
ingyen padon turbekelő szerelmes pár, mely
bizonyára több melegét érzett mint én.

Gondolatmenetem is leszállt a zérus alá,
mert folyton a fagyait és jegeskáverőt akar-
tam írni, de ezek oly elesépeit dolgozok, a
melyek tudom nem is érdekelnének.

Vártam, vártam mindig jobb gondolatokat,
mialatt, hogy élvezeti vagyaimat minél job-
ban kielégíthessem, elolvastam Nansen észak-
sarki utazásait s mondhatom olyan fölséges
élevezetben meg nem reszesült halandó, mint
én ebben a kánikulában.

Egyszerre kopognak az ajtómon. Felug-
rom, azaz felugrottam volna, ha birtam volna.
Lábaim meg voltak dermedve és én egy lé-
pést sem tudtam tenni. Ezalatt belepelt hoz-
zám egy barátom, aki merő víz volt, az izzadt-

ság csak úgy csurgott róla, mint a záporosó,
de azért fürgen lépdelt. Mikor meglátott majd
köve meredt.

— Mit csináltál te örült spanyol? — ki-
áltá felem.

Én csak annyit tudtam rá felelni: ah a ká-
nikula! — és azzal nagy fájdalom közti ősz-
szeroskadtam.

Természetesen erre összeszaladt az egész
háznép, kiesi és nagy lélekszakadva sürgött
forgott körülöttem.

Az egyik ágyamba segített, a másik orvos-
hoz futott, a harmadik dörzsölt stb. közbe pe-
dig gyermekeim versenyeztek a sírásban oly
szép harmóniában, hogy egy zeneszerző ez-
után a legszebb kánikulai abszurdot bírta volna
kotára tenni.

Az orvos megerkezett, nagymervű reu-
mát konstatált és meghagyta, hogy hat helig
gőzfürdőt kell használnom.

Ez egy tárczának a következménye.

Most pedig kedves szerkesztő barátom
nem fogod rossz neven venni, ha gyógyítási
költségeimet neked felszámítom, mert ha nem
írtal volna rám ebben az időben tárczáért,
ugy a reuma sem látogatott volna meg.

Kiadásaim a következők:
42 drb. gőzfürdőjegy utazással ... 21.—
Minden fürdés után egy gulyás, 1 pohár sör
1 kenyér a 33 kr. ... 13 86

Összesen 34.86

Azonban azt jóakarólag tanácslom neked,
hogy meg telnek idejen gyűjdsd össze a káni-
kulára való tárczákat, mert amint látod a ká-
nikulában sokba kerülnek a tárczák.

Üdvözlő: igaz híved **Endre János.**

Mi is örömmel esatlakozunk az üdvözlők táborához és kívánjuk, hogy Illek Vincze hordja e magas kitüntetést jó egészségben a haza, Ujpest és a tanügy javára még igen sokáig! E.

Idegenek.

Ezek alatt értjük azokat, a kik nem magyar honosak.

Ezek száma Ujpesten ma már igen nagy. Piaczon, kereskedésekben üzleti vállalatok körül, lepleten-nyomon találkozunk velök.

Nem tennénk kifogást ellenük, ha legnagyobb részben nem esnének a közsegnek terheire, nem úzerkednének az itt meglepedett s a helyben való megélhetés lehetővé tételére több jogot támasztható családok hátrányára.

Az Ujpesten élő külföldiek nagyobb hányada földhöz ragadt szegény. Megerkeznek Ujpestre minden fillér nélkül, ellenben annál nagyobb számú családdal.

Nem kérdi őket senki: honnan jöttek, mit akarnak?

Amá háztulajdonosok, a kik máskülönböző rozzant bodeikba lakót nem kapnának, szívesen nyitják meg a kaput előttük s begyömöszölik őket a szurkos, piszkos, levegőtlen oduba, mely a háztulajdonosok fogalma szerint szoba és a melynek használatáért ezen saját külön fogalmuk szerint is számítják fel a házbért.

Tagadhatlan, hogy ha bárki is, de a háztulajdonosok nem esatlakoznak.

Az a szerencsétlen idegen familia, mely az éjjel legjobban esetben szalmán töltötte, már másnap kora reggel vesz hitelbe ha egyeb-hez hamarosan nem jut egy kosár gyümölcsöt, ezt nyomban értékesíti s az ekként szerzett pénzzel zsebében nem ok nélküli reménnyel vígan járja be a közseget, nálunk nem szokatlan nyelven hirdetve, hogy mindent megvesz a mi eladó.

Mire este lesz, a familia már tőkevel rendelkezik, megfizeti természetesen első sorban a házbért, harapnivalóra is jut, de marad még annyija is, hogy a hitelbe vett egy kosár gyümölcs árát fedezze.

És ez így megy napról-napra, míg a család fő meg nem betegszik, megbetegszik az anyja, a gyermekek eheznek és mert mindezt a háziur gyenge szívével fogva elnézni nem képes, kilakoltatja és belebbrzi őket a községi előljárosághoz.

Ekkor aztán meg tudja a községi előljároság, hogy ez az idegen familia hónapokon, sőt éveken keresztül itt élt a közsegen, élvezte a nyújtott előnyöket, de nem járult hozzá semmiféle közterhekhez, ellenben hozzájárult ahhoz, hogy a helyben települt s részvételességgel bíró családokat keresetükben megrövidítse, életfentartásukat megnehezítse, veszélyeztesse.

Utoljára pedig ez az idegen familia a községi előljároság elé kerül, — még pedig azért, hogy a községi előljároság adjon ennek a beteg és kicéhezett familiának lakást és adjon mit enni.

És mert a törvény és a rengeleg sok ministeri, megyei és isten tudja másféle szabály azt rendeli, hogy az effajta nyomorult egyéneknek megélhetéséről annak a közsegnek kell momentan gondoskodnia, a hol őket nyomor éri, a községi előljároságnak nincs mit tennie: ad nekik lakást és gondoskodik megélhetésükről.

Ez a gondozási kötelezettség aztán addig tart, míg a család illetőségi helye sok időt igénylő iratváltás után megállapítva nem lesz.

Ha sikerül az illetőséget megállapítani, akkor az előlegezett költségek megtérülnek ugyan, de az általuk helybeliekkel szemben elkövetett háttérbeszorítás tekintetében kárpótlási igény nincs.

Igen ám, csak hogy a legtöbb esetben az effajta család idegen volta meg sem állapítható s így más támpont hiányában a törvény azon szakaszának rendelkezéséhez képest, mely szerint a kérdésben forgó egyén azon község kötelekébe utalandó, a hol az utóbbi 5 év alatt leghosszabb ideig tartózkodott, mindannyiszor Ujpest község nyakába szakadnak. Ez esetben tehát nemcsak az előző költségek nem térülnek meg, hanem valamennyien a közsegnek rendes tagjaivá lesznek s mint ilyenek nyomorukkal együtt továbbra is a község kegyeren tengődnek.

Ezen közellátásra szorult s itt ragadt idegenek száma ijesztő módon szaporodik.

A szaporodás megállítására vegett a közsegnek erelyes rendszabályokhoz kell nyúlnia.

Ezek az intézkedések egyebkent törvényben és szabályrendeletekben biztosítva vannak, csak éljen velök a közseg.

Jelesül: Kötelezzem mindenkit arra, hogy lakhatási engedélyt kérjen s ezen engedély nélkül az ittlakást liítsa meg.

Az engedély keresése alkalmával majd ki fog tűnni, hogy kicsoda, micsoda az itt lakni szándékozó egyén? Meg tudja a közseg, hogy honnan került ide a jövevény, hogy miként viselte előbbi helyen magát, fentudja-e magát és esetleg családját önérejből tartani vagy sem?

A ki előbbi tartózkodási helyéről megfelelő bizonyítványt produkálni nem tud, azt az előljároság aközsegtől nyomban utasítsa ki.

Persze a háztulajdonosok és lakastadok is szoritandók lennének arra, hogy a náluk tartózkodó idegeneket 48 óra lefolyása alatt büntetés terhe mellett jelentsek be, mert ha ők nem járnak közbe, úgy — mint eddig, ezután is itt lakhatik az idegen a nélkül, hogy az előljároságnak arról tudása volna.

Ha a legkisebb falu et ama törvényadta jogával, hogy a jövevényt kérdőre vonja kilete felől, mert nem teszi azt meg Ujpest?

Elvárjuk a községi előljároságtól, hogy az idegenek lakhatási viszonyait a közseg érdekében szempontjából hova előbb rendezze s elejét veszi annak, hogy minden máshol meg nem tört egyén Ujpesten huzhassa meg magát és végtére is a körpénztár segélyére szoruljon.

Az „Ujpesti Torna- és Vivóegyesület” nyári mulatsága.

A rákospalotai parkban az én kadet koromban (már tudniillik a mikor a mulatságok rendezői közt legalább is a kadet rangját vindikálhattam magamnak) sok szép mulatság, sok élte mulatság esett meg. A mikor az upesti református templomtól tánczoltuk össze, a mikor a török sebesültek javára enekelt ott Blaha Lujza, Tamásy Jozsi, Vidor Pál; a mikor az ehséget szenvedő vidékiek segélyezése érdekében mulattak ott a palotai menyecskek szójárása szerint a »pestyiek«, hej! akkor elenk, zajos világ volt a rákospalotai park. Azután hanyatlani kezdett, míg később teljesen lejarta magát s a pesti Buzalka-fele mulatóhely niveaujára süllyedt le. A gróf közönyen mult az egész, mint a kinek a park tulajdonát kezezi s a ki sokáig mit sem aidozott arra, hogy a már elhanyagolt kedves helyen a tartózkodást kellemessé tegye. Végül mégis eszmélt a gróf s az idén nagyobb befektetésekkel csinos pavilonokat emeltetett és a parkot oly embernek adta berbe, a ki nem fog megszökni a nyár közepén. Ezzel, híhetőleg, visszaszerzi a park régi jó hírnevét. Segélyere volt ebbeli törekvésben előljárosban az »ujpesti torna- és vivóegyesület«, mely nyári mulatságát f. hó 10-en ott tartotta meg. Kisebb mulatság volt ez, mint a hogy az egyesület magában veve sem nagy, ellenben egy kissé nagy volt a park az egyesületnek. Azonban hazudnám, ha azt állitanám, hogy azokban, a kik ott voltak, hiányzott a jókedv; nem mondanék igazat, ha azt írnam, hogy nem tánczolt mindenki annyit, a mennyit akart. Igaz, hogy a menyecskek és a leányok is úgy vannak a tánczozal, mint a borívó ember a borral. Ihatik gyakran, ihatik sokat, de eleget sohasem. Mégis példának okáért, ha Gömöry Jolan, Árvizi Sárika, Diamantstein Póli, Zweig Matild, Kovács Berta azt merészelné hirdetni, hogy nem tánczolt eleget, — bocsánat a kifejezésért — telhetetleneknek kellene őket neveznem. Porzsoló Lajosné, Szél Manóné, Ehrenwald Lászlóné is — valamennyien erősen használtak a fechereket, holott pedig nem igen éreztem, hogy valami különös hőseg uralkodott volna. Azok meg, a kik nem tánczoltak, mint — mondjuk — Schmidt Richard, Gligorescu Gyuszi, én jó magam stb. oda vettük magunkat egy-egy szellemes menyecske mellé, mint például, — — nix például, — — mert mind egy szálíg szellemes volt — és hagyjuk mosni máskülönbben ártatlan fejünket. Egészben véve sikerült kis mulatság volt. Erre különben számíthatnánk is, mert a hol Schmidt Richard az elnök s a hol

szeretetreméltó neje segédkezik neki a rendezésben, a toborzásban, az a tارسa-ság rosszul nem mulathat. A tánczot megelőzőleg Lovas Gyula jövevü vivómester tanítványai mutatnak be haladásukat.

Nem hoztak szegyet mesterük fejére, elég ügyességet produkáltak, a miért aztán a község elenk tapssal jutalmazta a mestert és tanítványait.

Első sorban 8 pár a vivás elemeit mutatta be, majd iskola-vivás, aztán egész testre való vivás következett. Vítvak a következő párok, Mosonyi-Salgó, Popper-Lichtmann B., Brenner-Veintraub, Gottlieb-Hercz, Strausz-Wurmb, Grünbaum-Engelsmann és Strausz-Funk. Valamennyien kitüntek a biztos állás, szabályos mozdulatok, gyors támadás- és sebes riposttal. Weintraub Miksának szabályos angardjai, Funk József szép pozitúrái külön említést érdemelnek. Ez utóbbi meglepő ügyességgel alkalmazta a magyar-olasz kombinált módszert. A mesterrel vívtak Weintraub Miksa és Funk József. Igyekezték mindössze oda terjedt, hogy legalább részben viszonyozak azt a sok vágást, a mit a tanítás alatt mesterüktől kaptak. Törekvésük azonban hajtőrest szenvedett a mester kitűnő módszerén. Végül két vendég: Molnár József és Rózsa Lajos merköztek meg. Mindkettőn Lovas R. Gyula tanítványai, a kikről elmondhatom, hogy díszelőre valnak mesterüknek. Hogy teljes legyen a kép közlőm a sötétben összeirt jelenvölt hölgyek nevsorát. Ezek: Leányok: Grosz Gizella, Diamantstein Paula, Junnerblum Aranka, Weisz Aranka, Lovas Vilma, Lederer Jozefin, Kohn Fanny, Erber Juliska, Kern Rózi, Baltesswaller nővérek, Várnay Jolan, Várnay Aranka, Deucht Jenny, Deucht Paula, Mártonffy Etelka, Herz Mariska, Perl Fanny, Kovács Berta, Mauritz Juliska, Strausz Rózi, Strausz Richilda, Joanovics Etelka, Weininger Ella, Zveig Matild, Popper Mariska, Árvizi Sárika, Weisz Róza, Silberstein Erna, Roth Margit, Gömöry Jolan, Weisz Fanny, Argai Irma, Grosz Ida, Grosz Janka, Langer Etelka, Steiner Juliska, Kiss Olga, Asszonyok: Schmidt Richárdné, Porzsoló Lajosné, Wurmb Gyuláné, Lovas R. Gyuláné, Kohn Miklósné, özv Mártonffy Frigyesné, Dr. Steiner Jakóné, Szél Manóné, Mauritz Gaborné, Várnay Jakabné, Grosz Davidné, özv. Deuchtne Perl Adolfné, Salamon Lajosné, Weiningerne, Roth Lajosné, Ehrenwald Lászlóné, Zveig Adolfné, Argay Jánosné, Weisz Samuné, Grosz Lajosné, Langer Lajosné, Kiss Davidné, Junnerblum Gyuláné. Meg a parkberő kiszolgálásáról kell megemlekezni, amely az igényeket teljesen kielégítette, s a cigányról, a ki derekasan huzta a talpala valót késő reggelig.

Krix-Krax.

Heti tájékoztató.

Julius hó.

18. vasárnap. *Rozina*, Rottek Károly német történetiro szül. 1775.

19. hétfő. *P. Vincze*, Nero foglyujtja Romát 64-ben Kr. után.

20. kedd. *Illés*, Tegethoff tengeri győzelmé Lisszánál 1866. Falb szerint masodrendű kritikus nap.

21. szerda. *Paulina*, Nagy Lajos magyar királyia koronaztatott 1342.

22. csütörtök. *Magdolna* Bessels Emil természetbuvár, szül. 1847.

23. péntek. *Liber*, Berljchingen Götz a német parasztlazadás vezetője megh. 1562.

24. szombat. *Krisztina*, id. Dumas Sándor francia regénytro szül. 1803.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Volfner Tivadar* orsz. képvis. családjával együtt Marilla-völgyön; *Illek Vincze* esp. plébanos, gondnoksági elnök Boglárón; *Gallauner Lujza* polg. leányiskolai igazgatónő és *Gallauner Anna* polg. leányiskolai tanító Feketehegyen; *Klemmicsék Miklós* a pestmegyei tanfelügyelőséghez beosztott áll. elemi igazgató és neje *Klemmicsék Miklósné* Iglo-Füreden nyaral.

— **A községi kölcsön jóváhagyva.** Pestmegye törvényhatósága a mult kedden tartott ülésén jóváhagyta Ujpest közsegnek a 900 ezer frtnyi közmunkákra felveendő kölcsönre vonatkozó határozatát.

— **Ujpest közseg előljárosága** következő hirdetményt bocsájtotta közre: Közhírre tete-

lik, hogy a község területén lévő összes kutyák 40 napi zár alá vetettek. Köteles tehát minden eb tulajdonos, különbeni szigorú bírság terhe alatt, kutyáját a mai naptól számított 40 napig vagyis f. évi augusztus hó 25-ig zár alatt s még otthon is költve tartani. Ebek az utcára csakis szájosárral ellátva és megfelelő erős vezetéken vezetve vihetők ki. A fent körülírt biztosíték nélkül az utcán talált ebek, nemkülönben a kóborek a gyeptes-ter által elfogtatnak s ez utóbbiak feltétlenül ki fognak iratni, az előbb említettek pedig tulajdonosuk kérelmére és költségére a gyeptes-teri telepen a záralt ideje alatt eltarthatnak; ha azonban ily kérelem a tulajdonos részéről elő nem terjesztetnek, úgy az elfogott eb szintén kiirtandó lesz.

— **Sírhelydíjak.** A községi előjáróság lapunk útján is felhívja azokat, a kik hozzátartozóik után sírhelydíjjal tartozásban vannak, hogy ezen tartozásaikat a községi penztárba azonnal fizessék be, mert különben a községi temető szabályrendelet értelmében a végrehajtás kellemeitensegének lesznek kitéve. Ezen felhívás szól mind azokról, a kik 1893—1896. év közt temetkeztek, a mennyiben azoktól sírhelydíj beszéde nem lett, mert 1897. január 1-től már a temetkezés előtt beszédek a sírhelydíjat.

— **Nepgyűlés Rakospalotán.** A rákos-palotai függetlenségi kör múlt vasárnap nepgyűlést tartott a kvóta fölétele és a 16. §. ellen. A gyűlés a templom-teren volt, melyet Kovácsy László ev. lelkes, a függ. kör elnöke nyitott meg. Persze ő is sokalja a kvótát, a mit most fizetünk és ellene van a 16. §-nak. Azzal ugyan nem mondott újat a jámbor palotaiaknak, mert ezekkel mindenki úgy van, és ezért jobb lett volna neki híveinek egy kis lelki balzsamot predikálni és ama nem éppen szép differenciák kiegyenlítése érdekében beszélni, a melyeket a két kiküldött kormánybiztosnak kell majd helyreigazítani, ha ugyan meg helyre lehet írni. Ezzel talán több szöveget tett volna a palotaiaknak. Azután szónokoltak meg: Dudás Andras, Szederkenyi Nándor, Molnár Gyula és Hegedűs Sándor. Közben felolvasták a tiltakozó kérvényt, melyet Holló Lajos fog a képviselőházhoz benyújtani. Ezután a gyűlés mindennemű bal- eset nélkül feloszlott. Várady Károly és Ugron Gábor ez alkalommal nem voltak Rakospalotán. Mit jelent ez?

— **A varmegyei közgyűlésen** e hó 13-án Ujpest községére vonatkozó következő szabályrendeleteket hagyták jóvá, u. m. a piaci hely- penzek rendezése, kávéházak és kocsimák által nemkülönben nyilvános mulatságok után fizetendő engedélydíjakról s vegre az asztalt- járdák öntözése és tisztítására vonatkozó szabályrendeleteket. Különösen ez utóbbi fontos a nagy közönségre mert, ma, habár aszfaltjár- dánk van is, de azt nem látni a rajta lévő portól és piszoktól.

— **Asztalosiparistület Ujpesten.** A mint biztos forrásból értesültünk, az ujpesti aszta- losok jobb része külön szakiparistületet akar alakítani és ezeztől komoly akciókat indítottak. Ez ügyre lapunk jövő számában bővebben fogunk visszatérni. Helyeseljük a szep tö- rekvést és üdvös mozgalmat.

— **Sport.** A sífoki loversenyek nagy köz- zönség jelenlétében folytak e hó 10-en és 11-en. Jelen voltak a turkedvelő arisztok- ratak, istállótulajdonosok majdnem teljes számmal, köztük Batyányi Elemér gróf, Eszter- házy Béla, Pejatevits János grófok, Rohonczy Gida, megyeri Krausz Lajos, Mr. Wood, Mr. Gold stb. A versenyeket dr. Magyar vezet- tük rendezte. Különösebb említésreméltó esemény nem történt csak az, hogy Kreutz- bruck főhadnagy a champion urlovas itt érte el 50-ik győzelmét és hogy hallatlan recortot ért el, amennyiben egy napon 5 versenyt megnyert. Megemlíthetjük meg, hogy King Amphion az Angliából importált lo, amely ott versenyt is nyert, mindket napon futott, azonban nyerni az alagi pályán ismert nem valami jó classisu teliverekkel szemben nem tudott meg egyenlő súlyviszonyok között sem. És ugyanez a lo, amely ott semmi formát sem mutatott két napra reá Tatra-Lomnieon a Tatrai Handicapban nagyon jó classisus lo- vainkat top-weight alatt a fakepnel hagyja, dacára annak, hogy még a Sífokról Tatra- Lomniezra való utazás faradalmait sem pi- hente ki! Ugyanez a lo, amelyik Alagon nem

volt képes egyetlen versenyt sem megnyerni? Hát ezt rendenválónak tartja a magyar lovar- egyet vezetősége s nem indít vizsgálatot a lo idomárja ellen?

Hansinak az istállója kezd formába jönni; legalább erre vall, hogy Tatra-Lomniezon már két versenyt nyert meg Grobiánnal és Orbaddal.

Fontos sportesemény Tokió győzelme Né- metországban. A berlini 100000 márkás nagy díjban leverte a német lovak színe-javát! Ez egy kis revanch a derby elviteleért; re- melhetőleg még több is következik.

— **Az »Egyetértés« Ujpestről.** A mióta Volfner Tivadar a gödöllői kerületet a sza- badelvi pártnak visszahódította, azóta az el- lenzék sajtó Ujpestről, különösen Ujpest ve- zetőiről jól soha nem mondott. Szinte meg- lep bennünket az »Egyetértés«-nek szerdai számában Ujpestről írt közleménye, melyben az ujpesti viszonyokat alaposan ismertetve, a fejlődésünk és haladásunk érdekében fára- dozó ferliaknak buzgólkodását részrehajlas nélkül méltatja. Im szorul-szóra idézzük a közleményt: »Ujpest fejlődése. Ujpest közsé- genek évekket ezelőtti szomorú nevezetességét kezdte az, hogy ott gyülemlt össze a fővá- ros minden közveszélyes eleme, onnan indul- tak ki a számai majdnem minden nevezete- sebb bűnesetek, a melyek a múlt évtizedben a fővárosban és környékén elkövettek. A köz- ségben ütöltek állandóan tanyát a fővárosból kiltott ketes exisztenciák, a kik a megyei ha- tóságok működésének nehezkeségében bizva, Ujpestről intéztek műveleteiket a polgarság szemely- és vagyonbiztonsága ellen. Termé- szetes, hogy ilyen viszonyok mellett a község nem fejlődhetett és a modern haladás követel- menyeinek nem tehetett eleget. Az utóbbi évekbent úgy a község képviselőtestülete, va- lamint az Ujpestet is működési körébe vont államrendőrség vállelve buzgólkodtak azon, hogy Ujpest hírhedséget a község egészséges fejlődése érdekében megszüntessék és a közel 40 ezer lakoval bíró községet rávezessék a fejlődésnek és boldogulásnak útjára. A paci- fikáczióznak alapvető nagy munkája befejező- dött és most a község képviselőtestülete élen Lindt biroval és Zsoldos főjegyzővel minden módon és minden rendelkezésre álló eszköz- zel fáradozik azon, hogy Ujpestet arra a ni- vóra emeljek, a melyre egy lakosainak nagy száma, valamint azoknak intelligenciája egy- aránt predesztinálják. Hogy ennek a kulturá- lis és gazdasági fejlődésnek látható jelei is le- gyenek, a képviselőtestület új községháza épí- tését, aszfaltozott gyalogjárók letesítését, a kocsitaknak keramittal való burkolását, a csatornázások befejezését és több más fontos munkálatok keresztülvitelét határozta el és az e munkálatok végrehajtására szükséges pénzösszeg megszerzése vegett Volfner Tiva- dar orsz. képviselő, Zsoldos János főjegyző, Mady Lajos ref. lelkes, Friedmann Armin bankigazgató és Schmidt Richard vasuti fő- ellenőrből álló bizottságot küldtek ki. A bi- zottság a küldetésnek eleget téve, a hazai ta- karékpénztárral előnyös feltételek mellett egy millió forintos kölcsönügyletet kötött. Az új községházában lesz elhelyezendő az adóhiva- tal és a járásbíróház is. A kölcsön törlesztése az immár 40.000 lakossal bíró község adófizet- őinek csak minimális megterhelhetőséggel fog járnai.

— **A kritikus nap.** Falb szerint múlt szer- dán kellett volna egy másodrendű kritikus napnak lenni. Nem tudjuk ugyan, hogy Falb szerint mennyire terjed a »másodrend« ha- tára, de annyit tapasztaltunk, miszerint az a nap egy cseppet sem volt kritikus, mert csak egy igen szelid áldásos eső hullott Ujpestenk szomjas homokára. Kíváncsiak vagyunk az e hó 20-án jelzett kritikus napra, habár ma- gunk is ohajtjuk, hogy Falb, mint már sokszor, most is tevedjen.

— **Bucsuelőadás Ujpesten.** E czim alatt jelezük lapunk múlt számában, hogy Lóriu- czy Erzsike színművész »Az egy ifju törté- net« című drámában fog elbucszni Ujpest közönségétől. Most azonban midőn az elő- adásra a legmesszebbmenő előkészületek meg- történtek tudomásunkra jutott, hogy fenti dráma helyett a sokkal jobb »Márianna« Echegey Józsefnek 3 felvonásos drámája fog színté kerülni, melyet Szalay Emil dr. fordított spanyolból. Az előadás augusztus hóban a Colosseumban fog megtartatni és

tánczvizsgálommal lesz egybekötve, az előadást pedig egy hamaros felolvasás fog megelőzni. A »Márianna«-ban közre fognak működni: Lórinczy Erzsike, Janovszky Etel, Sternthal Ilonka, Helettya Lenka k. a., Heifeld, Hugo, Sternthal Miksa, Szalay Károly, Várady Zsig- mond, Abaffy Károly urak. Az előadás iránt, már most is nagy az érdeklődés.

— **Az ujpesti kereskedő és iparos ifjak ön- művelődési köre.** augusztus 7-en tartandó mű- kedvelői előadása iránt, melyen »A piros bu- ggyelláris« fog színté kerülni, rendkívüli érdek- lődés mutatkozik. A szereplők nagy lelkesen tanulják szerepeiket és az eddig elért sikert tekintve az előadás — dacára annak, hogy a szereplőknek e nehéz színművel nem csekély feladattal kell megküzdni a legjobbnak ígér- kezik és előre jelezhetjük, hogy ez lesz egyike a legjobb műkedvelői előadásoknak. A darabot Latabár Endre, a szegedi színház tagja ren- dezi. A szereplők közül Latabár Endre »Anna a szegedi színház tagja Zsófi, Freyler István Török Mihály bíró és Fuchs József Csillag Pál őrmestert fogja játszani. Felhívjuk az ér- dekes előadásra községünk műpártoló kö- zönségének figyelmét.

— **Zongora.** Csepesányi Béla az ujpesti casinó elnöke a casinó számára egy Bösen- dorfer-féle zongorát vásárolt. Ne ijedjen meg senki, mert nem a tagsági díjakból fogja ő fedezni annak 600 koronányi árát. Diszkrét gyűjtés okából több rovatos ívet szerkesztett s ha megpillantott uton-utfélen egy-egy ca- sinói tagot annak nevével s a zongoravásárlás czéljaira szánt összeget abba be kellett illetve be kell írnia. A mint tudjuk a megszólítottak szívesen adakoztak és adakoznak e czélra már- már annyira megteltek az iverk, hogy a zongora ára kiűzhető. Abból, hogy az elnök zongorát vásárolt két dolgot következtetünk. Kultiválni akarja első sorban a hangversenye- ket, másod sorban megakarja honosítani a családias jellegű mulatságokat, melyek eddig a cigányzene költséges volta miatt gyakrabban ismételtetők nem voltak. Csepesányi elnök- nek e tereen való fáradozása mindenesetre elismerést érdemel.

Szerkesztői üzenetek.

— **D. J. Helyben.** Az ön közleménye jelenleg tárgytalanná vált, a mennyiben a kérdéses ügy penteken rendezve lett, különben — mint bizto- san tudjuk — lesz ennek még folytatása, és ak- kor szívesen vesszük sorait.

K. . . D. Helyben. Mi sem ismerjük még őt. Magában zárkózott embernek tartjuk, a kibent a gögnek bizonyos hányada lakozik. Lehet, hogy az a körülmény is hozzá járul, mert rangban egy fok- kal magasabban áll, mint elődei, akik azonban voltak annyi urak mint ő, de nem lehetetlen az sem, hogy az ide történt áthelyezés bántja őt, mint a mely ellen annak idején úgy kapálódzott siker nélkül. Működését eber figyelemmel kísérjük s alkalomadtán érdem szerint méltatni fogjuk.

Bokor P. Budapest. Küldje be, ha használató sorát ejtjük.

Cs. J. R. Palota. Nem érdemes vele foglalkozni. Képzeldő, hia ember, a kibent mindeneknél a hó- bort nagyobb.

Erdély. Igéretét várjuk — levelét illetőleg.

H. M. urnőnek helyben. Arra vonatkozólag, hogy melyik a legjobb arczbőr-szépítőszer legnagyobb sajnálatunkra nem válaszolhatunk, mert, ha azt tudnánk, hogy a sok közül melyik a legjobb szer, akkor azt egyik munkatársunk, a ki meglehetősen barna, bizonyára maga is használná. De eddig rajta egyik arczfehérítő szer sem segített.

R. L. urnak helyben. Ön tőlünk azt kérdezi, hogy milyen bököt mondjon annak a kisasszonynak, a kit imád, szeret. Hát mondja neki: arca olyan fehér, mint a tejesarnok, ezt minden hölgy szereti hallani. Vagy ajka olyan piros, mint a hamisitat- tan szegedi paprika. Kell még több?

Építőik figyelmébe.

Wilovits Antal építőmester vála- kosó elfogad kisebb-nagyobb épít- keséseket a legjutányosabb áron Ujpesten (Megyeren) Báthory-ut- csa 6-dik szám.

A telefon-hirmondó

a leggyorsabb hírszolgáltató, reggel 1/2 10 órától esti 1/2 11 óráig a **legújabb híreket** közli. Minden **szenzációs hirt** riadójel előz meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt tizedmásodpercnyi pontossággal. Összes állomásain az **operaházi, népszínházi** előadások és **házihangversenyek** után **katona- és cigányzenekar** is hallható.

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előfizetéseket elfogad és felvilágosítást ad **Ladányi Emil** vezérfelügyelő, váczi-ut 8. sz.

4-15

Váradi I. és Fia

fényképész

Ujpest, Árpád-ut 39-dik szám.

Ajánlja új eredeti különlegességű **levélbélyeg fényképeit** kiváló kifogásolhatatlan kiállításban.

A saját fénykép levélbélyeg módjára van enyvezve és körüllyuggatva.

Igen alkalmas ajándéknak, emlékek s üzleti ajánlólevelekre.

A fényképek árai következők:

10 darab	---	---	1.-
25 >	---	---	2.-
50 >	---	---	3.50
100 >	---	---	6.-
500 >	---	---	25.-
1000 >	---	---	40.-

A megrendelés a beküldött fénykép után pontosan szállítatik.

A fénykép sértetlenül visszaadatik.

A fényképek valódiak s nem színnyomatok.

JUNGER ADOLF

vörös kolbász füstöldéje,

prágai sonka és francziai borok árudája,

bodega-tulajdonos.

Ujpest, István-tér 12. szám.

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe a mai kor igényeinek teljesen megfelelő esinosan berendezett **Bodega-üzletét**, a melyben a legjobb **bel- és külföldi borok, Cognak, Sherry és likőrök** palackokban kaphatók.

Prágai, Vesztfáli sonka a legjobb és legolcsóbb árak mellett.

Saját készítményű **kolbászok**, valamint naponta friss virstli a legjobb minőségben házhoz is szállítva kaphatók.

Eladó telkek.

Az „Ujpesti kereskedelmi és iparbank“ tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten **szerdán délután 3-5 óra** közt a bank helyiségében Ujpest, Árpád ut 3. szám.

45